

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра ЕП та ОПД
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (шифр та
найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва освітньої програми)

на тему: «Шляхи зниження собівартості продукції підприємства (на
прикладі ПП «Грант Преміум»)»
(назва теми)

Виконавець:

студент ЦЗФН факультету

Гущина І.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Бабій О.М.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У системі показників, що характеризують ефективність виробництва, одне із провідних місць належить собівартості продукції. У ній як у синтетичному показнику відбиваються всі сторони виробничої та фінансово-господарської діяльності підприємства: рівень використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, якість роботи окремих працівників і керівництва в цілому. Аналіз собівартості продукції має чимале значення, бо за зниження собівартості продукції збільшується прибуток підприємства.

При аналізі собівартості продукції дається загальна оцінка виконання плану з зниження собівартості продукції, розкриваються причини невиконання прийнятих завдань зі зниження рівня витрат вдається виявити наявні резерви організації з подальшого зниження рівня витрат рахунок підвищення технічного рівня виробництва, поліпшення самого виробничого процесу процесу праці, ефективність використання устаткування, зростання продуктивності праці, економного витрати сировини й матеріалів, палива й енергії, ліквідації чи скорочення витрат перезимувало і непродуктивних витрат.

Оскільки собівартість продукції безпосередньо пов'язана з ефективністю використання виробничих ресурсів, трудомісткістю, матеріаломісткістю продукції, то дослідження шляхів зниження собівартості і раціонального використання виробничих ресурсів стало однією з найважливіших і актуальних завдань економіки. За останні роки увага більшості економістів було зосереджено на дослідженні зовнішніх проявів ринкових процесів, на моніторингу динаміки ринкових цін, попиту, пропозиції, маркетингу, логістиці тощо. Глибинні процеси, що визначають продуктивність праці, собівартість продукції, що формують, по суті, ефективність функціонування промислових підприємств в окремих галузях і у цілому

досліджуються недостатньо.

Мета дослідження. На підставі теоретичних, методичних і практичних підходів визначити шляхи зниження собівартості продукції промислового підприємства, довести їхню доцільність та ефективність.

Завдання дослідження:

- описати методичні основи поняття собівартості продукції ;
- дослідити калькуляції собівартості продукції підприємства та шляхи зниження собівартості;
- проаналізувати господарської діяльності розглянутого підприємства в частині результатів виробничої діяльності, а також собівартості, продукції, що випускається ним;
- запропонувати пропозиції по підвищенню ефективності діяльності розглянутого підприємства в частині зниження собівартості його продукції;
- обґрунтувати запропоновані заходи по зниженню собівартості продукції.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є шляхи зниження собівартості продукції ПП «Гранд Преміум», сферою діяльності якого є виробництво сиропів і топінгів

Предмет дослідження. Предметом дослідження виступають теоретичні та практичні аспекти визначення шляхів зниження собівартості продукції підприємства.

Методи дослідження. Методом дослідження роботи є діалектичний метод дослідження явищ та процесів у їх взаємозв'язку і розвитку. Для вирішення поставлених завдань були використані: метод порівняння, метод теоретичного аналізу, синтезу, абстрагування, узагальнення, індукції, дедукції, пояснення, систематизації і класифікації, факторний аналіз.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою для написання магістерської роботи стали нормативно-правова база, підручники, монографії з досліджуваного питання, статті періодичної печаті, бухгалтерська звітність

розглянутого підприємства, зокрема бухгалтерський баланс і звіти про фінансові результати ПП «Грант Преміум» за 2015-2017 роки.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (51 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 99 сторінок. Основний зміст викладено на 95 сторінках. Робота містить 34 таблиці, 4 рисунка.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Сутність та основні фактори формування собівартості продукції підприємства»* визначається сутність методологічних підходів щодо визначення собівартості продукції, надається класифікація витрат, розглядається калькулювання собівартості продукції. Собівартість продукції – один з найважливіших показників діяльності промислових підприємств і об'єднань, адже у ньому фокусуються у грошовому вираженні витрати матеріально – технічних, трудових та фінансових ресурсів у зв'язку з підготовкою, організацією, веденням виробництва та реалізацією продукції.

Поняття собівартості продукції базується на двох положеннях:

- це витрати на виробництво продукції, здійснювані на підприємстві;
- всі витрати, що містяться у собівартості, виражені в одній, загальній для всіх формі.

При плануванні собівартості слід розрізняти собівартість окремих виробів (калькуляції) і собівартість загального обсягу готової (кінцевої) продукції. У підрозділах з коротким виробничим циклом і стабільними залишками (запасами) незавершеного виробництва, виробнича (цехова) собівартість готової продукції збігається з кошторисом. В інших випадках, особливо коли запуск і випуск виробів у межах планового періоду кількісно різняться та змінюються залишки незавершеного виробництва на його початок і кінець, собівартість продукції відрізняється від кошторисних витрат.

Зниження собівартості продукції вигідне як для кожного підприємства,

окремого його підрозділу, так і для суспільства. Низька собівартість забезпечує підприємству привласнення додаткового продукту, розміри якого залежать від обсягів зниження індивідуальної собівартості порівняно з суспільною.

У другому розділі «*Аналіз собівартості продукції ПП «Грант Преміум»*» розглядається техніко-економічна характеристика ПП «Грант Преміум», аналізуються показники даного підприємства, проводиться аналіз собівартості продукції за окремими елементами, а також факторний аналіз собівартості продукції за допомогою стандартної комп'ютерної програми Microsoft Office Excel.

Проведений аналіз фінансово-господарської діяльності ПП «Грант Преміум» дозволяє говорити про підвищення попиту на продукцію даного підприємства протягом 2015 – 2017 рр. Було також визначено перевищення темпів зростання обсягу реалізованої продукції над темпами зростання її собівартості, продуктивність праці має стабільну тенденцію до зростання, спостерігається випередження темпів зростання продуктивності праці над темпами зростання фондоозброєності у 2017 р. порівняно з 2016 р., появи чистих збитків у 2016 р. Аналіз собівартості продукції даного підприємства показав, що продукція є матеріалоемною, а отже, собівартість продукції залежить від коливання валютного курсу, оскільки напівфабрикати для виробництва продукції є імпортного походження.

У 2016 р. та 2017 р. спостерігається перевищення фактичної собівартості над плановою. Дослідження рівня витрат на 1 грн. товарної продукції дозволило визначити, як впливали на зміну собівартості продукції структура й асортимент продукції, рівень витрат (норми витрат), ціни на сировину і матеріали, а також ціни на готову продукцію. Було виявлено резерви зниження собівартості в результаті проведення аналізу собівартості продукції за статтями калькуляції.

Використання методу дольової участі, як одного з різновидів економіко-математичних методів, та методу ланцюгових підстановок дозволило виділити

основні статті витрат підприємства, які мають найбільший вплив на собівартість продукції: «Витрати та матеріали», «Загальновиробничі витрати» та «Витрати на утримання та експлуатацію обладнання». Саме тому, доцільним буде зосередитися на зниженні цих видів витрат при розробці заходів щодо зниження собівартості продукції.

У третьому розділі *«Шляхи зниження собівартості продукції ПП «Грант Преміум»* розглядаються шляхи зниження собівартості продукції, запропоновані заходи щодо зниження собівартості.

Матеріальні витрати займають найбільшу частку у собівартості продукції, що обумовлено галузевими особливостями виробництва. Зростання частки матеріальних витрат в структурі собівартості продукції підприємства обумовлено зростанням цін на сировину, матеріали та енергоресурси, які використовуються для виробництва готової продукції. На процес зростання цін на матеріальні ресурси підприємство впливати не може. Внутрішніх резервів скорочення матеріальних витрат також немає. Підприємство випускає якісну продукцію, яка виготовляється за власною рецептурою. Планування матеріальних витрат здійснюється нормативним методом за даною рецептурою. Фактичні матеріальні витрати не перевищують планових показників, що свідчить про обґрунтованість норм матеріальних витрат, а також про добре налагоджений на підприємстві контроль за використанням матеріальних ресурсів у виробництві. Наступним напрямом зниження витрат підприємства може бути зниження витрат на оплату праці. Реалізація такого напрямку можлива тільки завдяки скороченню штатних одиниць.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Собівартість продукції є найважливішим показником економічної ефективності виробництва. У ній відбиваються всі сторони господарської діяльності, акумулюються результати використання всіх виробничих ресурсів. Особлива увага при цьому повинна бути звернута на виявлення величини й причин виникнення витрат, необумовлених нормальною організацією виробничого процесу: наднормативної витрати сировини й матеріалів, енергії, доплат робітником за відступ від нормальних умов праці й понаднормові роботи, втрат від простоїв машин, агрегатів, аварій, браку, зайвих витрат, викликаних нераціональними господарськими зв'язками по поставках сировини, матеріалів, напівфабрикатів і комплектуючих виробів, порушеннями технологічної й трудової дисципліни тощо.
2. В умовах ринкової економіки роль і значення зниження собівартості продукції на підприємстві різко зростають. З економічних і соціальних позицій значення зниження собівартості продукції для підприємства полягає в наступному: у збільшенні прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства, а, отже, у появі можливості не тільки в простому, але й розширенім виробництві; у появі можливості для матеріального стимулювання працівників і вирішення багатьох соціальних проблем колективу підприємства; у поліпшенні фінансового стану підприємства й зниження ступені ризику банкрутства; у можливості зниження продажної ціни на свою продукцію, що дозволяє значною мірою підвищити конкурентоспроможність продукції й збільшити обсяг продажів; у зниженні собівартості в продукції в акціонерних товариствах, що є гарною передумовою для виплати дивідендів і підвищення їх ставки.
3. Підприємство має можливість впливати на величину витрат матеріальних ресурсів, починаючи з їхньої заготовки. Сировина й

матеріали входять у собівартість за ціною їх придбання з урахуванням витрат на перевезення, тому правильний вибір постачальників матеріалів впливає на собівартість продукції. Важливо забезпечити вступ матеріалів від таких постачальників, які перебувають на невеликій відстані від підприємства, а також перевозити вантажі найбільш дешевим видом транспорту. При висновку договорів на поставку матеріальних ресурсів необхідно замовляти такі матеріали, які по своїх розмірах і якості точно відповідають плановій специфікації на матеріали, прагнути використовувати більш дешеві матеріали, не знижуючи в той же час якості продукції.

4. Значні резерви зниження собівартості укладені в скороченні витрат від браку й інших непродуктивних витрат. Вивчення причин браку, виявлення його винуватця дають можливість здійснити заходу щодо ліквідації витрат від браку, скороченню й найбільш раціональному використанню відходів виробництва.
5. Запропоновано заходи, які спрямовані на скорочення витрат матеріальних ресурсів на підприємстві а саме: скорочення енергоспоживання за рахунок встановлення мережевого енергозберігаючого стабілізатору «Electrosaving» 600; заміна постачальника ковпачка; скорочення інших загальногосподарських витрат. За рахунок впровадження наведених заходів повна собівартість продукції може знизитися на 78,5 тис. грн. А витрати на 1 грн. виробленої продукції на – 9,2 %.

АНОТАЦІЯ

Гущина І.В. «Шляхи зниження собівартості продукції підприємства (на приклади ПП «Грант Преміум»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою
(шифр та назва спеціальності)

професійного за спрямування «Економіка та стратегія розвитку підприємства».

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти формування собівартості продукції на промисловому підприємстві. Розглянуто сутність та основні фактори формування собівартості продукції підприємства, методи визначення собівартості продукції та основні шляхи зниження собівартості продукції на промисловому підприємстві.

Проаналізовано господарську діяльність підприємства ПП «Грант Преміум» по основним техніко-економічним показникам діяльності. Проаналізовано собівартість продукції ПП «Грант Преміум» та виявлені фактори, що суттєво впливають на її зростання.

Запропоновано шляхи зниження собівартості продукції на підприємстві ПП «Грант преміум». В роботі виявлені основні напрямки зниження собівартості продукції підприємства та запропоновано знизити собівартість продукції за рахунок скорочення енергоспоживання на підприємстві, заміни постачальників матеріалів та скорочення адміністративних витрат на підприємстві.

Ключові слова: підприємство, прибуток, собівартість, продукція, матеріальні витрати.

ANNOTATION

Hushchyna I.V. "The ways to reduce the cost of the enterprise's goods (for example, Private Enterprise "Grant Premium")".

This is for Master Degree in Specialty 076 "Entrepreneurship, trade and exchange trading"
(code and name of the specialty)

professional in the direction of "Economics and strategy of enterprise development".

(title of master program)

Odessa National Economic University. - Odessa, 2019.

The theoretical aspects of formation of cost of goods at an industrial enterprise are considered in the work. The essence and the main factors of formation of the cost of enterprise's goods, methods of determination the cost of goods and the main ways of reduction the cost of goods at an industrial enterprise.

The economic activity of the enterprise "Grant Premium" on the main technical and economic indicators of activity is analyzed. The cost of goods of "Grant Premium" is analyzed and the factors which significantly influence that it's grows.

Ways to reduce the cost of enterprise's goods at "Grant Premium" are proposed. The work identifies the main directions of reduction the cost of enterprise's goods and proposes to reduce the cost of production by reduction energy consumption at the enterprise, replacement of material suppliers and reducing administrative costs at the enterprise..

Keywords: enterprise, profit, cost, production, material costs.